

Канарова О.В., Шевченко Г.М.-магістрантка «Дошкільна освіта»

Використання нетрадиційних технік малювання у вихованні духовності дітей дошкільного віку

Анотація: Статтю присвячено питанням виховання дітей дошкільного віку засобами нетрадиційних технік малювання. Визначено шляхи підвищення інтересу дітей до малювання. Висвітлено процес використання нетрадиційних технік та засобів малювання у вихованні духовності дітей дошкільного віку.

Мета: Розкрити роль нетрадиційних технік малювання у вихованні дітей дошкільного віку, спираючись на досвід світових науковців різних епох.

Постановка проблеми. Необхідність оновлення системи дошкільної освіти, змушує педагогів до постійного пошуку нових та нетрадиційні підходів до виховання особистості сучасних дітей дошкільного віку. Практичний аспект реалізації розвитку художніх здібностей дітей дошкільного віку засобами образотворчої творчості залишається недостатньо розкритим, оскільки стрімко змінюються точки зору щодо психологічних і художніх умов формування здібностей, змінюються дитячі покоління і відповідно повинна змінитися технологія роботи педагогів.

За даними аналізу останніх досліджень і публікацій виявлено що проблемою розвитку дитячої образотворчої творчості займалися видатні науковці різних часів. Видатні педагоги минулого Я.А.Коменський, Ф.Фребель, Й.Г.Песталоцці надавали великого значення художньо-естетичному вихованню дітей. Розроблення особистісно-розвивальних технологій малювання складає мету й предмет багатьох сучасних вітчизняних та зарубіжних наукових досліджень і новаторської практики (Г.Григор'єва, О.Дронова, Т.Казакова, В.Котляр, Г.Сухорукова, Л.Шульга та іш.).

Виклад основного матеріалу дослідження. В сучасному світі дошкільна освіта перебуває на стадії реформування і її обов'язковим завданням є створення передумови для самореалізації особистості, що є важливим підґрунтям людського потенціалу. Ефективність виховного впливу значною мірою залежить від засобів, які використовуються в процесі розвитку дітей дошкільного навчального закладу. На нашу думку, визначне місце в цьому процесі займає використання нетрадиційних методик малювання. Наприклад, такі як штампування; малювання долонькою, пальцями, кулачком; використання трафарету; пуантилізм (малювання крапочками); малювання жатим папірцем; малювання на жатому папірці; малювання свічкою; вітраж; ґратаж або продряпування; малювання на фользі; плямографія; малювання за допомогою соломинки; набризкування, малювання зубною щіткою; колаж; монотипія; малювання на зволоженому папері; малювання на склі.

Їх незвичайність в тому, що вони дозволяють дітям швидко досягнути бажаного результату, але не звичайним способами, а за допомогою тих повсякденних предметів, яких ми навіть не уявляємо що їх можна використати у творчості дітей, наприклад: ватяні палички, серветки, губки, нитки, штампи, трафарети, воскові свічки, зубні щітки, та багато іншого підручного матеріалу.

Термін «нетрадиційний» - означає використання матеріалів, інструментів, способів, які не є традиційними, широко відомими [7, с. 57].

Нетрадиційні техніки малювання – це спосіб створення нового, оригінального витвору мистецтва, у якому гармонуює все: і колір, і лінія, і сюжет. Результат зображувальної діяльності не може бути поганим чи добрим, робота кожної дитини індивідуальна, неповторна.

У Базовій програмі «Я у Світі» зазначено, що нетрадиційні техніки є вагомим чинником розвитку творчості дітей дошкільного віку [1, с. 43].

На нашу думку, такі техніки малювання створюють атмосферу розкутості, відкритості, розвиток самостійності дітей, створюють емоційно-

позитивне відношення до діяльності та допомагають розвитку найкращих моральних і духовних цінностей. Їх метою є спонукання дітей до вдосконалення своїх малюнків шляхом експериментування, самостійного пошуку, застосування різних матеріалів у процесі роботи. Звичайно ж, це робота не одного дня, а поступова наполеглива праця. Вона приносить радість, бо це творчий процес. Неординарність, індивідуальність є проявом того особливого, що і відображає талановитість, обдарованість та духовний світ дітей. Нетрадиційні техніки малювання спрямовані на розвиток у дошкільнят творчості, в результаті, якої дитина створює нове, оригінальне, проявляє уяву, реалізує свій задум, самостійно знаходить засоби для його втілення [6, с.33-35].

Образотворча діяльність має важливе значення для всебічного розвитку особистості. У процесі створення зображення дитини формуються спостережливість, естетичне сприйняття, художній смак, творчі здібності. Такий вид діяльності надає можливість доступними засобами висловити емоційний стан дитини, її ставлення до навколишнього світу, вміння самостійно створювати прекрасне, а також бачити його у творах мистецтва.

На думку В.О. Сухомлинського, витoki здібностей і обдарування дітей – на кінчиках їхніх пальців. Від пальців, образно кажучи, йдуть найтонші нитки – струмочки, які живлять джерело творчої думки. Іншими словами, чим більше майстерності в дитячій руці, тим розумніша дитина. Дошкільний вік – це сензитивний період для розвитку у дітей продуктивної діяльності: малювання, ліплення, аплікація і конструювання [3, с. 24-25].

Як і російські вчені Б. Теплов, Ф.Н. Гоноболіна, С.Л. Рубінштейн, В.М. Мясичева, які ще в 40-60-х рр. минулого століття приділяли багато уваги розвитку здібностей, в тому числі творчих [4, с. 75], так і сучасні науковці А.В.Запорожець, В.В. Давидова, С. Гавріна в своїх дослідженнях доводять необхідність занять з використанням нетрадиційних технік малювання для розумового, естетичного розвитку дітей дошкільного віку, що дошкільнята здатні в процесі предметної чуттєвої діяльності, у тому числі малюванні,

виділяти суттєві властивості предметів і явищ, встановлювати зв'язок між окремими явищами і відображати їх в малюнку [5, с. 46].

А.Г. Ковальов зазначив, що заняття образотворчою діяльністю з використанням нетрадиційних технік малювання, розвиває творчі здібності дітей і поєднує суть дитячої діяльності, її сенсорний і одночасно творчий характер. Здатність творчого вираження дошкільника визначається можливістю і бажанням відбити свої враження від навколишнього світу, передати образи уяви в малюнку, за допомогою різноманітних матеріалів, засобами зображення у реальні форми [2, с. 46-47]

Нестандартні підходи до організації образотворчої діяльності дивують і захоплюють дітей. Оригінальне малювання розкриває творчі можливості дитини, дозволяє відчувати фарби, їхній характер і настрій.

Висновки: Проаналізувавши теоретичний досвід світових науковців різних часів та епох, можна зробити висновки, що нетрадиційні техніки малювання відіграють важливу роль у загальному вихованні та розвитку духовного світу дитини дошкільного віку. Адже самокоштовним є не кінцевий продукт – малюнок, тощо, а розвиток особистості в собі, у своїх здатностях, само ідентифікації у творчій роботі, цілеспрямованість діяльності.

Список використаних джерел:

1. Базова Програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі».
2. Використання нетрадиційних технік як засіб творчого розвитку дітей дошкільного віку. Дайджест 2 / упоряд. Н.В. Погрібняк, А.Ф. Михайліченко, ЛПС – 2010. – С. 46-47.
3. Григор'єва Г.Г. Розвиток дошкільника в образотворчій діяльності. – М., 2000. – С. 24-25.
4. Казакова Р.Г., Сайганова Т.И., Седова О.М. та інших. Малювання з дітьми дошкільного віку: нетрадиційні техніки, планування, конспекти занять. – М.: Сфера, 2005. – С 75-76.

5. О.А. Курилко, А.А. Терещенко. Використання нетрадиційних технік зображувальної діяльності у формуванні творчих здібностей дітей дошкільного віку // Дошкільний навчальний заклад – 2010. - С. 46.

6. Сокольникова М.М. Образотворче мистецтво: Основи живопису. – Про.: ТИТУЛ, 1996. – С.33-35.

7. Сокольникова М.М. Образотворче мистецтво: Краткий словник художніх термінів. - Про.: ТИТУЛ, 1996. – С. 57.